

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. I PŽ 646/81-2
od 25. VIII 1981.

Vijeće: Danijel Gamberger, Vladimir Gudlin, Franjo Blažić

Šteta u cestovnom prijevozu
Cestovni prijevoznik dužan je nadoknaditi štetu nastalu
lomom staklenih boca ambalaziranih po JUS-u - Prijevoznik
se u takvom slučaju ne može pozivati općenito na skrivenu
manu robe nego bi to morao dokazivati u konkretnom sluča-
ju - Utuženi iznos predstavlja regresni zahtjev osigura-
telja korisniku prijevoza - Prijevoznik odgovara za spo-
menutu štetu a on može taj svoj rizik ili osigurati ili
uračunati u vozarinu

Tužitelj - osiguratelj potražuje tužbom od tuženoga -prijevoznika na ime regresa isplatu iznosa od 57.889,70 din koji je iznos isplatio tužitelj svom osiguraniku - korisniku prijevoza - na ime naknade štete koju je prouzročio tuženi tužiteljevom osiguraniku oštećenjem robe tijekom prijevoza u vrijeme i na relacijama prema ispravama koje su priložene tužbi. Tužitelj je štetu nastalu svom osiguraniku platio na osnovi ugovora o osiguranju robe u prijevozu, pa je tom isplatom stekao pravo regresa prema tuženom koji je prouzročio štetu iz uzroka za koje odgovara kao prijevoznik. Budući da tuženi neće s dobra podmiriti utuženi iznos, predlaže da se sudi da je tuženi dužan platiti tužitelju iznos od 57.889,70 din s 8% kamata i naknaditi parnični trošak.

U odgovoru na tužbu tuženi pobija tužbeni zahtjev u osnovi i visini. Prvostepenom presudom udovoljeno je tužbenom zahtjevu u cijelosti.

U obrazloženju se navodi da na osnovi provedenih dokaza i samih izjava stranaka odnosno tuženoga koji je dat u odgovoru na tužbu proizlazi da samo činjenično stanje medju strankama i nije sporno, već da se radi o rješenju pravnog pitanja koje se svodi na to da li na konkretni slučaj primijeniti propis iz čl.94. Zakona o ugovorima o prijevozu robe u cestovnom prometu ili pak propise kojima se reguliraju odnosi nastali medju strankama u času sklapanja ugovora o prijevozu stvari. U nazočnom slučaju da se tuženi kao vozar mogao osloboditi svake odgovornosti za predmetnu štetu samo isključivo ukoliko bi se tijekom postupka dokazalo da je do štete koja je predmet spora, došlo zahvaljujući

svojstvima prevežene robe, odnosno naravi ambalaže ili neadekvatnoj ambalaži. U ovom pravcu da nisu pruženi nikakvi dokazi, a prijevoz robe u ovom slučaju vršio se kao i kod svih slučajeva roba na području Jugoslavije u staklenoj ambalaži koja je pakirana u valovitu peterostruku ljepenku, dakle u skladu s uobičajenim zahtjevima prometa ove vrste robe, a koji su zahtjevi u cijelosti prihvaćeni na području SFRJ, pa je radi toga ocijenjeno da je roba bila upakirana u ambalaži u skladu s propisima JUS-a, te da su zbog toga prigovori tuženoga, koji se odnose na svojstva robe, bez ikakvog temelja. Pritom se ukazuje da je tuženi bio dužan, ukoliko je pakiranje predmetnog tereta bilo nedovoljno, odnosno neadekvatno, prilikom preuzimanja robe na prijevoz upozoriti pošiljatelja na istaknute manjkavosti pa i odbiti prijem pošiljke ukoliko su nedostaci u pakiranju bili takvi da je zbog njih prilikom prijevoza moglo doći do bilo kakve štete /čl.658. ZOO/. Tuženi nije postupio na opisani način. Ocijenjeno je stoga da je u času preuzimanja robe na prijevoz ambalaža bila takva da se nije imalo razloga staviti bilo kakve opaske na pakiranje robe, ili pak tužena stranka iz nekih svojih posebnih razloga nije stavila primjedbu. Zbog toga je tuženi bio dužan robu, koju je preuzeo radi izvršenja prijevoza, predati na odredište u onom stanju u kojem je roba bila u času kad je preuzeta na prijevoz. Kako pak to nije učinjeno, to je tuženi odgovoran kao prijevoznik za sve posljedice koje proizlaze iz njegovog propusta, pa je stoga tužbenom zahtjevu udovoljeno u cijelosti.

Pravovremeno podnešenom žalbom tuženi pobija prvostepenu presudu.

U žalbi navodi da se postavlja pitanje zbog čega standardna ambalaža ne osigurava pošiljku od uništenja ako se prihvati kao istinita tvrdnja prvostepenog suda da ambalaža u kojoj je pakirano piće odgovara jugoslavenskom standardu. Iz dokumenta da je vidljivo da se prijevoz obavlja magistralnim cestama, dakle najboljim putevima koji postoje i standardnim vozilima, te je očigledno da standardno pakiranje ima nedostatke zbog kojih u tako velikoj mjeri dolazi do pucanja ambalaže odnosno do štete na dijelu pošiljke. Neosnovana je tvrdnja prvostepenog suda da je tuženi kao prijevoznik bio dužan staviti primjedbu u pogledu neadekvatnosti ambalaže iz razloga što je po Zakonu o ugovorima u prijevozu u cestovnom prometu prijevoznik obavezan prigovoriti samo vanjskom izgledu pošiljke. U ovom slučaju pak da se ne radi o nedostatku u vanjskom pakiranju, već o

svojstvu stakla kao ambalaže u kojemu radi tehnološke greške ostaje unutarne naprezanje zbog čega je podložnije lomu često puta samo od sebe bez vanjskih podražaja. Uobičajeni potresi tijekom vožnje te prilikom istovara i utovara većinom pošiljke ostaju netaknute, a lom je upravo taj dio staklene ambalaže sa skrivenom manom dobi-venom u procesu proizvodnje stakla. Prvostepeni sud da je odbio prijedlog da se pored vještačenja ambalaže izvrši faktično vještačenje plombiranjem određenog broja kamiona što bi bilo moguće provesti s obzirom da su ambalaže i vozila standardizirani. Ovo ne znači da takva standardizirana ambalaža, pogotovo staklo, nemaju skrivene mane zbog kojih ne bi dolazilo do pucanja stakla tijekom prijevoza, što je vještačenjem bilo lako utvrditi. Iz navedenih razloga smatra da je činjenično stanje nedovoljno utvrđeno, te da je odluka donijeta uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Stoga predlaže da se žalba uvaži i pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak, odnosno da se preinači i tužitelj odbije s tužbenim zahtjevom.

U odgovoru na žalbu tužitelj ističe da žalba ne sadrži niti jednu novu odlučnu činjenicu koju bi trebalo naknadno ustanoviti. U žalbi nisu predloženi ni novi dokazi koji bi se odnosili na nove činjenice. Prvostepeni sud da je ispravno postupio kada je odbio prijedlog tuženoga da se izvrši vještačenje kako je predložio tuženi. U konkretnom slučaju utužena šteta nastala je u 36 različitih prijevoza u kojima je upotrijebljen veliki broj staklenih boca proizvedenih po različitim proizvođačima i u različito vrijeme. Tuženi ne tvrdi da posjeduje staklo razbijenih boca iz ovih 36 obavljenih prijevoza. To razbijeno staklo sasvim sigurno više ne postoji i ono ne može biti predmetom vještačenja jer ga više nema. Tuženi također ne tvrdi da skrivene mane imaju određene serije proizvedenih boca i da su upravo boce iz te serije upotrijebljene za sporne pošiljke već samo općenito tvrdi da staklene boce imaju tehnološke nedostatke uslijed čega boce pucaju pa da su kao takve nepodobne da se u njima prevozi piće. Da je prvostepeni sud dopustio provodjenje predloženog vještačenja, takvo se vještačenje ne bi ticalo konkretnog spora već bi se svodilo na utvrđivanje činjenice da li su staklene boce podobne za prijevoz pića, a notorno je da se staklene boce upravo i proizvode kao odgovarajuća ambalaža za piće i to po važećim normativima i

po JUS-u. Takvo vještačenje ne bi bilo dopustivo pogotovo ne u okvirima ove parnice jer se u parnici dokazi provode s obzirom na konkretni spor, a ne zbog teoretskih razmatranja. Kako dakle nije ostvaren ni jedan žalbeni razlog, tužitelj u odgovoru na žalbu predlaže da se žalba odbije i potvrdi prvostepena presuda, a tužitelju odredi trošak odgovora na žalbu.

Žalba tuženoga nije osnovana.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama žalbenih razloga /čl.365, st.2. ZPP-a/ ^{odredaba} drugostepeni sud nije našao da bi postojale bitne povrede /parničnog postupka iz čl.354, st.2. ZPP-a na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, dok tuženi u svojoj žalbi ne navodi u čemu nalazi bitnu povredu odredaba parničnog postupka. Nije ostvaren ni žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, jer je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje i na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo. Za svoju odluku prvostepeni je sud iznio valjane razloge na koje upućuje i drugostepeni sud bez potrebe da ih ponavlja. Pored toga tuženi u žalbi nije iznio nove činjenice i predložio nove dokaze kojim bi se te činjenice utvrdile, a vještačenje tehnoloških greški u proizvodnji stakla /a što tuženi predlaže u žalbi/ ne može poslužiti kao osnova za ekskulpiranje tuženoga od odgovornosti za štetu, jer ambalaža koja je u prijevozu slomljena više ne postoji, a takvo vještačenje zdrave staklene ambalaže koja nije bila u prometu neadekvatno je i nevažno za ishod ovoga spora. Neosnovano se tuženi poziva i na navodno nepriznati uobičajeni kalo u smislu Naredbe o odredjivanju normi gubitaka na robi u trgovačkom prometu /Sl. list FNRJ, br. 81/47/, jer je riječ o gubicima koji nastaju unatoč normalnom postupku s robom kao posljedica neophodnih radnji u prometu i poslovanju s robom, s obzirom da se radi o propisu koji regulira odnos između prodavaoca i kupca a ne i odnos između korisnika prijevoza i prijevoznika. Konačno, tuženi, kao specijalizirana radna organizacija i kao dobar privrednik, bio je dužan osigurati se od mogućeg rizika na odgovarajući način /osiguranje, cijena prijevoza i dr/ bez obzira što se radi o standardnom i uobičajenom pakiranju pića jer je odgovoran za nastalu štetu u smislu čl.92. Zakona o ugovorima u prijevozu u cestovnom prometu /Sl.list SFRJ, br.2/74/, a nije dokazao da je šteta nastala zbog posebne opasnosti u smislu čl.94, st.1, t.4. citiranog zakona.

Zbog navedenih razloga žalba tuženoga ukazuje se neosnovanom, pa je na temelju čl.368. ZPP-a presudjeno kao u izreci.

V.V.

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. I Pž 816/81-2
od 8. IX 1981.

Vijeće: Vladimir Gudlin, Danijel Gamberger, Mira Vučina

Zastara u cestovnom prijevozu
Na zastaru kod prijevoza izvršenog 1965. godine primjenju-
je se jednogodišnji rok na temelju pravnog pravila § 390.
Hrvatskog trgovačkog zakona - Dopuštena je i analogna pri-
mjena zastarnog roka iz CMR-a koji je jednak, a stupio je
na snagu za međunarodni cestovni prijevoz 1963. godine

Odlučujući o regresnom zahtjevu tužitelja - osiguratelja, prvostepeni sud je obvezao tuženoga - prijevoznika da tužitelju isplati dinara 10.286,50 spp koliko je iz osnove osiguranja isplatio na ime naknade štete korisniku prijevoza nastaloj na stvarima koje je prevezio tuženi. U obrazloženju navodi da između ostalog prigovor zastare nije uvažio, jer je prijevoz obavljen 27.IX 1965, pa do tužbe podnešene 25.IX 1968. godine nije protekao trogodišnji rok zastare iz čl.17, st.1. Zakona o zastari potraživanja.

Tuženi, u roku podnešenom žalbom, pobija presudu u cijelosti, između ostalog, zbog pogrešne primjene materijalnog prava s obzirom da je Konvencijom o ugovorima za međunarodni prijevoz robe cestom /čl.32/ određen rok zastare tužbe od godinu dana, te predlaže da se presuda suglasno toj odredbi preinači i tužitelj odbije sa zahtjevom.

Tužitelj nije odgovorio na žalbu tuženoga.

Žalba tuženoga je osnovana.

Prigovor zastare tuženoga, prvostepeni sud nije prihvatio s pozivom na opći propis čl.17. Zakona o zastari potraživanja u kojem potraživanje iz ugovora o uslugama, dakle i uslugama prijevoza stvari zastarjevaju sa tri godine a taj rok da nije istekao od preuzimanja robe 27.IX 1965. do tužbe podnešene 25.IX 1968. U vrijeme nastale štete na